

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă cu privire la activitățile
de lansare și operare a obiectelor spațiale**

Analizând propunerea legislativă cu privire la activitățile de lansare și operare a obiectelor spațiale, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B450 din 25.09.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare activitățile de lansare și operare a obiectelor spațiale în scopul creării cadrului juridic care să asigure organizarea și desfășurarea acestor activități, responsabilitățile asumate în eventualitatea prăbușirii unui obiect spațial, statuând totodată și terminologia de specialitate în domeniu.

Potrivit Expunerii de motive elaborarea proiectului este determinată de necesitatea instituirii cadrului juridic care să asigure, pe de o parte, apropierea României de nivelul de dezvoltare în domeniu de statele Uniunii Europene care dispun de o industrie în acest domeniu și de a beneficia de rezultatele cercetărilor din acest sector de activitate, iar pe de altă parte, să se asigure îndeplinirea

angajamentelor din tratatele și acordurile în domeniu la nivel european la care România este parte.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Întrucât propunerea legislativă afectează bugetul de stat, sunt aplicabile dispozițiile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituția României, republicată, precum și ale art.15 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. La **titlu**, în aplicarea prevederilor art.74 alin.(4) din Constituția României, republicată, și art.5 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, expresia „Propunere legislativă”, trebuie înlocuită cu termenul „**Lege**”.

2. La **Capitolul I**, pentru respectarea terminologiei art.49 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, titlul acestuia „Prevederi generale”, trebuie înlocuit cu „**Dispoziții generale**”.

Totodată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, numărul Capitolului I, împreună cu titlul care îi aparține, astfel cum a fost propus pentru reformulare, trebuie poziționate la mijlocul paginii, astfel:

„Capitolul I
Dispoziții generale”

Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru celelalte capitole ale proiectului.

3. La **art.1**, structurat în două alineate, în aplicarea prevederilor art.46 alin.(4) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora alineatele trebuie numerotate cu cifre arabe cuprinse în paranteze, este necesară înlocuirea semnului „1.1.”, cu semnul „(1)” care constituie **alin.(1)** al art.1 și a semnului „1.2.”, cu semnul „(2)” care constituie **alin.(2)** al art. 1.

Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru art.3, art.4, art.6, art.7, art.8, art.9, art.10, art.12, art.13, art.15, art.16, art.17 și art.18, unde punctele subsumate acestora trebuie înlocuite în cu cifre arabe cuprinse între paranteze, în ordine crescătoare,

corespunzător numărului de alineate ale fiecăruia dintre aceste articole.

La **alin.(1)**, astfel cum a fost propus pentru identificare, pentru a se preciza mai bine obiectul reglementării, sugerăm reformularea, astfel:

„(1) - **Prezenta lege reglementează** activitățile de lansare și operare a obiectelor spațiale, **organizate și desfășurate de către autoritățile abilitate**, în zonele aflate sub jurisdicția și controlul statului român sau cu ajutorul instalațiilor deținute de statul român ori care se află sub controlul sau jurisdicția statului român”.

La **alin.(2)**, astfel cum a fost propus pentru identificare, textul trebuie revăzut având în vedere art.11 din Constituție, republicată, cu privire la îndeplinirea obligațiilor ce revin statului român privind tratatele la care este parte.

4. La partea introductivă a art.2, întrucât textul conține atât definirea unor termeni, cât și a unor expresii, pentru respectarea caracterului unitar în redactarea actelor normative, trebuie reformulat, astfel:

„Art.2. - **În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații.**”.

Totodată, în aplicarea prevederilor art.47 alin. (1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora enumerările prezentate distinct și subsumate unui articol sau alineat se identifică prin utilizare literelor alfabetului și nu prin alte semne grafice, identificările cu cifre „2.1. 2.9” trebuie înlocuite prin litere „a) - i)”, termenii și expresiile din debut redactate cu inițială mică, acolo unde este cazul, iar acestea să fie delimitate prin liniuță de părțile lor explicative, după următorul exemplu:

„a) obiect spațial - orice obiect lansat sau care urmează să fie lansat ...;”.

La **pct.2.1**, devenit **lit.a)**, partea explicativă a expresiei „obiect spațial”, pentru rigoarea exprimării, sugerăm înlocuirea sintagmei „incluzându-se aici și materialele care intră în componența acestui obiect;”, cu sintagma „**inclusiv părți componente** ale acestui obiect;”.

La **pct.2.2**, devenit **lit.b)**, sugerăm reformularea textului, astfel:

„b) operator - persoana care **îndeplinește activitățile reglementate prin prezenta lege**, independent sau în colaborare cu

alte persoane **fizice** sau **juridice**, și asigură controlul efectiv al obiectului spațial”.

Referitor la teza a doua a textului, semnalăm că aceasta excede scopului vizat, fiind și confuză, întrucât o activitate nu poate fi subiect al unui contract.

La **pct.2.3**, devenit **lit.c**), pentru concizie și claritate, propunem reformularea textului, astfel:

„c) control efectiv - toate formele de control și **supraveghere** necesare implementării activităților de lansare, a operațiunilor de zbor și ghidare a unuia sau a mai multor obiecte spațiale;”

La **pct.2.4**, devenit **lit.d**), textul trebuie revăzut în sensul circumstanțierii persoanei vizate, întrucât astfel cum e formulat textul, orice salariat sau lucrător poate fi producător.

La **pct.2.5**, devenit **lit.e**), pentru estetica redactării, propunem reamenajarea textului astfel:

„e) operațiuni de lansare și ghidare - orice operațiune privind lansarea, ghidarea, zborul, controlul, corecția orbitei sau a traiectoriei acestuia;”

La **pct.2.6**, devenit **lit.f**), textul trebuie revăzut în sensul circumstanțierii cu mai multă rigoare a autorității vizate.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul propunerii legislative, unde termenul „minister”, trebuie înlocuit în mod corespunzător.

La **pct 2.7**, devenit **lit.g**), având în vedere actul normativ la care se face referire, pentru redarea corectă a titlului acestuia, sugerăm reformularea astfel:

„g) **Tratat privind spațiul cosmic - Tratatul cu privire la principiile care guvernează activitatea statelor în explorarea și folosirea spațiului extraatmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești, semnat de România la data de 27 ianuarie 1967, și ratificat prin Decretul nr.74/1968.**”

La **pct.2.8**, devenit **lit.h**), sugerăm reamenajarea textului astfel:

„h) statul lansator - statul care lansează sau **urmează** să lanseze un obiect spațial **ori statul** de pe teritoriul căruia se lansează sau urmează să se lanseze un obiect spațial;”

La **pct.2.9**, devenit **lit.i**), recomandăm reamenajarea textului astfel:

„i) prejudiciu - pierderea de vieți omenești, vătămarea integrității corporale și/sau a sănătății persoanelor, afectarea sub orice formă a statului român, a persoanelor fizice, cetățeni români sau străini, a persoanelor juridice române sau străine, precum și a organizațiilor interguvernamentale internaționale”.

5. La **Capitolul II**, pentru corelare cu prevederile din titlul proiectului, sugerăm reformularea titlului, astfel:

„Autorizarea și supravegherea activităților privind obiectele spațiale”.

6. La **art.3**, în textul identificat inițial prin „3.1.”, devenit potrivit observației de la pct.3 alineat al art.3 (nemarcate, fiind un singur alineat), sugerăm înlocuirea sintagmei „dorește să întreprindă”, nespecifică limbajului juridic, prin sintagma „inițiază activități”.

Totodată, cuvântul „prevederi” din finalul textului, trebuie înlocuit prin „cerințe”, mai adecvat în context.

Textele de la acest articol identificate în propunerea legislativă prin „3.2.”, respectiv „3.3.”, întrucât sunt enumerări în cadrul art.3, trebuie identificate prin lit.a), respectiv lit.b).

La **lit.a)**, din considerente de tehnică legislativă, formula de debut „Autorizația este acordată de regulă operatorului care aplică cerere” trebuie înlocuită cu formula „Autorizația se acordă de regulă persoanei care formulează cererea”.

La **lit.b)**, sugerăm îmbunătățirea textului, sens în care propunem reformularea acestuia, astfel:

„Activitățile trebuie desfășurate cu respectarea obligațiilor ce revin statului român potrivit Tratatului privind Spațiul Cosmic și a altor tratate la care România este parte”.

7. La **art.4 alin.(1)**, pentru concizia și imperativitatea normei, sugerăm înlocuirea sintagmei de debut „Guvernul poate determina” cu sintagma „Guvernul stabilește”.

La **alin.(2)**, pentru o exprimare adecvată, sintagma „anumite condiții” din primul rând trebuie înlocuită cu sintagma „anumite cerințe”.

Totodată, semnalăm că în teza a doua a acestui alineat trebuie revăzută sintagma „... poate impune” din debutul rândului 1, întrucât se încalcă principiul libertății contractuale.

La **Capitolul III**, având în vedere obiectul de reglementare vizat, sugerăm reformularea titlului acestuia, astfel:

„Procedura de autorizare, suspendarea sau retragerea autorizației”.

8. La **art.6 alin.(1)**, pentru rigoare în exprimare, sintagma „transmisă de către operator” din rândul 1, trebuie înlocuită cu sintagma „transmisă în scris de operator”, iar sintagma „în scris” din rândul 2 trebuie eliminată din text ca inutilă, întrucât procedura înregistrării și confirmării primirii cererii de către instituția vizată, este o procedură uzuală.

La **alin.(2)**, întrucât o cerere nu poate să cuprindă toate datele, studiile și informațiile vizate, sugerăm reformularea textului dispozitiv, astfel:

„La cererea prevăzută la alin.(1) se atașează următoarele informații, date și studii”.

Având în vedere observația noastră de la pct.II/3, enumerările de la acest alineat trebuie identificate prin literele alfabetului.

La enumerarea de la pct.5, devenit lit.e), semnalăm că trimiterea la art.8 pct.2 este greșită, întrucât astfel de studii fac obiectul art.7 pct.7.1, 7.2., 7.4. și 7.5., conform identificărilor din propunerea legislativă.

Ca urmare, pct.5 al acestui alineat, devenit lit.e), trebuie reformulat, astfel:

„e) Studiile de impact asupra mediului prevăzute la art.7”.

La **alin.(3)**, respectiv pct.6.3. în propunerea legislativă, formula „orice alte informații solicitate de prevederile legale” trebuie înlocuită ca improprie, cu formula „orice alte informații prevăzute de legea aplicabilă în cazuri excepționale”.

La **alin.(4)**, respectiv **pct.6.4.** în propunerea legislativă, sugerăm înlocuirea sintagmei „poate fi considerat o bază reală de respingere” nespecifică limbajului juridic, cu sintagma „poate constitui temei de respingere”.

La **alin.(5)**, respectiv **pct.6.5** în propunerea legislativă, expresia „articolul 7.2., respectiv articolul 7.9., trebuie înlocuită în mod corespunzător, potrivit observației noastre de la pct.II/3 prin „alin.(2)”, respectiv alin.(9).

La **alin.(6)**, respectiv pct.6.6. în propunerea legislativă, recomandăm înlocuirea sintagmei „experților desemnați pe criterii tehnice/economice și legale” ca improprie în context, cu sintagma „unor experți pe criterii de competență”.

În teza a doua a acestui alineat, sintagma de debut „Angajații administrativi” trebuie revăzută în sensul circumstanțierii cu mai multă rigoare a acestora.

9. La **art.7 alin.(2)**, respectiv pct.7.2. în propunerea legislativă, pentru o formulare juridică, sintagma de debut „Un studiu inițial va fi realizat” trebuie înlocuită cu sintagma „Studiul inițial se realizează”, la alin.(4) sintagma „Un studiu intermediar va fi realizat” trebuie înlocuită cu sintagma „Studiul intermediar se realizează”, iar la alin.(5) „Un studiu final poate fi” trebuie înlocuită cu sintagma „Studiul final poate fi”.

La **alin.(6)**, pentru o trimitere corectă, sintagma „menționate la articolele 7.4. și 7.5. trebuie înlocuită cu sintagma „prevăzute la alin.(4) și (5). Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru alin.(7) și alin.(8).

La **alin.(9)**, respectiv pct.7.9. în propunerea legislativă, sugerăm inițiatorului să analizeze necesitatea prezentării acordului autorității competente în domeniul nuclear.

10. La **art.8 alin.(2)**, respectiv pct.8.2. în propunerea legislativă, sugerăm înlocuirea sintagmei „informații adiționale” cu sintagma „informații suplimentare” mai adecvată contextului.

La **art.9 alin.(3)**, pct.9.3. în propunerea legislativă, pentru claritate trebuie precizat cine sunt „angajați administrativi”.

La **alin.(4)**, pct.9.4. în propunerea legislativă, pentru o exprimare juridică, formula de debut „În eventualitatea în care operatorul refuză să acorde”, nespecifică limbajului juridic, trebuie înlocuită cu formula „Dacă operatorul refuză”.

11. La **art.10**, enumerările alin.(1), pct.10.1. în propunerea legislativă, trebuie identificate prin litere, respectiv lit.a) – c).

La **lit.a)**, pct.1 în propunerea legislativă, pentru o exprimare concisă sintagma de debut „Atunci când” trebuie înlocuită prin „Când”. Observație valabilă și pentru alin.(2).

Totodată, pentru rigoare normativă, sintagma „atașate autorizației” trebuie înlocuită cu sintagma „în temeiul cărora autorizația a fost emisă”, iar la lit.b) sintagma „încălcarea a unei prevederi legale” trebuie înlocuită cu sintagma „încălcarea legii”.

La **lit.c)**, sugerăm redactarea mai concisă a textului, astfel:

„Când este pusă în pericol, ordinea publică, siguranța și sănătatea cetățenilor sau proprietatea”.

La **alin.(2), pct.10.2.** în propunerea legislativă, sugerăm reformularea mai concisă a primei teze, astfel:

„Când (...) decide suspendarea sau retragerea autorizației, în situațiile prevăzute la lit.b) și c), operatorul trebuie notificat pentru a-și prezenta și susține punctul său de vedere”.

Referitor la teza a doua a acestui alineat, semnalăm că textul trebuie revăzut pe fond, întrucât în cazuri de urgență, cazuri limită, operatorul nu numai că trebuie informat de suspendarea, respectiv retragerea autorizației, dar acesta trebuie somat să înceteze orice activitate specifică și să întreprindă măsurile specifice pentru o astfel de situație.

La **alin.(3), pct.10.3.** în propunerea legislativă, textul trebuie reformulat cu mai multă concizie. Sugerăm reformularea acestuia, astfel:

„Dacă (...) hotărăște retragerea sau suspendarea autorizației în temeiul prevederii de la alin.(1) (...) poate aproba, la cererea operatorului, măsuri provizorii de management, pentru a permite acestuia să-și îndeplinească obligațiile contractuale. Cererea trebuie formulată imediat după primirea notificării suspendării sau retragerii autorizației”.

12. La **art.11**, din considerente de tehnică legislativă, sintagma „vor fi publicate” trebuie înlocuită cu sintagma „se publică”.

13. La **art.12 alin.(1)**, pentru realizarea acordului gramatical și pentru o formulare adecvată, sintagma „va avea controlul” din rândul 2 trebuie înlocuită prin sintagma „preiau controlul”, iar formula finală „nu trebuie făcută fără autorizare din partea ministerului” trebuie înlocuită cu formula „este interzisă fără autorizarea (...)”.

La **alin.(2)**, pentru claritate și concizie, sintagma de debut „are aplicație pentru o astfel de autorizare” trebuie înlocuită cu sintagma „Cererea de transfer”.

14. La **titlul Capitolului VI**, expresia „în eventualitatea” nespecifică stilului normativ, trebuie înlocuită cu expresia „în cazul”.

15. La **art.13 alin.(2)**, enumerările trebuie indentificate prin litere, respectiv lit.a), lit.b).

La **lit.a)**, cuvântul „menționat” din rândul 1 trebuie înlocuit prin „prevăzut”, iar la **lit.b)**, cuvântul „detaliat” trebuie înlocuit tot prin „prevăzut”.

Totodată, la lit.b), fraza a doua referitoare la posibilitatea (...) de a desemna experți, trebuie eliminată ca lipsită de relevanță juridică.

La **alin.(3)**, pentru unitate terminologică, sintagma „suma determinată” din finalul rândului 1 trebuie înlocuită cu sintagma „paguba stabilită”. Observație valabilă în mod corespunzător și pentru alin.(5).

Totodată, semnalăm că trebuie revăzută ultima teză a acestui alineat, întrucât este confuză.

16. La **art.15 alin.(1)**, pentru claritatea normei trebuie circumstanțiate „autoritățile competente” vizate.

La **alin.(2)**, textul trebuie revăzut având în vedere că nu numai societatea civilă trebuie protejată.

Referitor la art.16, art.17 și art.18, semnalăm că acestea cuprind norme pe fondul reglementării care potrivit normelor de tehnică legislativă, nu se amplasează în capitolul privind dispoziții finale.

Normele de la art.17 cu privire la sancțiuni trebuie reformulate cu mai multă rigoare juridică, potrivit uzanței de redactare a acestora.

Referitor la art.19, semnalăm că norma contravine art.78 din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIEȘCU

București

Nr. 1286/23.10.2008.